

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی
د ستراتژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز

تحليل هفته

شماره: ۲۱۷ (از ۱۴ الی ۲۱ اسد ۱۳۹۶ هـ ش)

این نشریه مجموعه تحلیل رویدادهای مهم سیاسی و اقتصادی هفته وار است که به زبان های پشتو، دری، انگلیسی و عربی، توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی تهیه و نشر می گردد، تا نهادهای سیاست گذار و پالیسی ساز از آن استفاده نمایند.

آنچه در این شماره می خوانید:

مقدمه ۲

سعودي عربستان او د افغانستان قضيه

په افغان قضيه کې د سعودي رول ۴

د طالبانو او سعودي عربستان سياسي اختلافات ۵

افغانستان او د خليج ډيپلوماتيک بحران ۶

سعودي په افغان سوله کې څه کولی شي؟ ۷

تذبذب اداره ترمپ در قبال جنگ امريکا در افغانستان

مراحل جنگ امريکا در افغانستان ۲۰۰۱-۲۰۱۷ ۱۰

عوامل تاخير در اعلام پالیسی جديد امريکا ۱۱

نیاز پایان دادن به جنگ در افغانستان ۱۲

مقدمه

تېره اوونۍ په کابل کې د سعودي عربستان سفارت شارزداډیر، له بي بي سي سره په یوه ځانگړې مرکه کې په قطر کې د طالبانو له دفتر سره کلک مخالفت وکړ او یاد دفتر یې د سیاسي فضا له چوکاټه بهر وباله. نوموړي دغه راز وویل، چې دوی د افغانستان له حکومت سره همکار دي او طالبانو ته د حکومت ضد یوې مخالفې او «ترهگرې» ډلې په سترگه گوري؛ خو طالبانو د نوموړي د دغو څرگندونو په غبرگون کې د یوې نرمې اعلاميې په خپرولو سره د خپل سیاسي دفتر سپیناوی کړی او له سعودي یې غوښتي چې د افغانستان په قضیه کې «مثبت» رول ولوبوي او د «اشغال» په پای ته رسولو کې مرسته وکړي.

ویل کېږي چې شاوخوا دوې اوونۍ وړاندې د قطر غیرمقیم سفیر هم کابل ته د سفر پر مهال له افغان حکومت څخه غوښتي چې له عربستان سره په شخړه کې د قطر له دریځ څخه ملاتړ وکړي. په بل اړخ کې سعودي دیپلوماتان او چارواکي هم له سیاسي لورو، د قطر پرضد د دغه هېواد د ملاتړ غوښتونکي دي. په دې توگه داسې ښکاري چې د خلیج دیپلوماتیک بحران افغانستان ته هم رېښې غځولې دي؛ خو دا چې په افغانستان کې د سعودي عربستان رول په تېر کې څه ډول و؟ اوسنی رول یې څرنگه دی؟ او دغه هېواد په افغان سوله کې څه کولی شي؟ په اړه یې د دې اوونۍ د تحلیل په لومړۍ برخه کې د ستراتیژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز د اوونیز تحلیل د څانگې شننه لولئ.

د تحلیل په دویمه برخه کې د افغانستان لپاره د امریکا د نوې پوځي تگلارې د ځنډ او څرنگوالي په اړه لولئ. په داسې حال کې چې په هېواد کې روانه جگړه ورځ تر بلې پېچلې کېږي، د دغې جگړې په اړه به د ټرمپ د ادارې نوې تگلاره هغه څه وي چې ښایي د جگړې مسیر به وټاکي. خو دا چې د ټرمپ اداره په کومو انتخابونو فکر کوي؟ د نوې ستراتیژۍ د ځنډېدو عوامل یې څه دي؟ او همدا راز د افغانستان د جگړې په تړاو د ټرمپ ادارې ته څه کول په کار دي؟ دلته یې په اړه شننه لولئ.

سعودي عربستان او د افغانستان قضيه

له تېرو دوو اوونیو راهیسې سعودي عربستان د افغانستان په تړاو دوه ځله څرگندونې کړې دي. ریاض، لومړی په کابل کې د عراق پر سفارت شوی برید وغانده او له افغان حکومت سره یې د «تروریسم» پدیدې د ختمولو په پار، د همکارۍ ژمنه وکړه.^۱ وروسته په افغانستان کې د سعودي سفارت شارزدافیر مشاري مزغل الحربي هم له بي بي سي سره په یوه مرکه کې طالبان د یوې «ترهگرې» ډلې په نوم یاد کړل^۲ او پر قطر یې هم تور ولگاوه، چې له طالبانو سره مرستې کوي. ده وویل: «د قطر حکومت د یو شمېر ترهگرو ډلو مشران په خپله غېږه کې ساتلي او په افغانستان کې له ترهگرو ډلو ملاتړ کوي».^۳

^۱ Pajhwok, Riyadh Vows to Help Kabul Combat Terror, 1st Aug 2017, see it online:

<https://www.pajhwok.com/en/2017/08/01/riyadh-vows-help-kabul-combat-terror>

^۲ بی بی سی پښتو، مشاري بن مزغل الحربي: طالبان ترهگر دي، ۱۷ اگست ۲۰۱۷، پرلیکه بڼه:

<http://www.bbc.com/pashto/40849153>

^۳ پژواک، سعودي: قطر د طالبانو په گډون د ترهگرو ډلو ملاتړ کوي، ۱۷ اگست ۲۰۱۷، پرلیکه بڼه:

<https://www.pajhwok.com/ps/2017/08/07/%D8%B3%D8%B9%D9%88%D8%AF%D9%8A-%D9%82%D8%B7%D8%B1-%D8%AF-%D8%B7%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%A7%D9%86%D9%88-%D9%BE%D9%87-%DA%AB%DA%89%D9%88%D9%86-%D8%AF-%D8%AA%D8%B1%D9%87%DA%AB%D8%B1%D9%88-%DA%89%D9%84%D9%88-%D9%85%D9%84%D8%A7%D8%AA%DA%93-%DA%A9%D9%88%D9%8A>

د سعودي دا ډول څرگندونې په وروستيو دوو لسيزو کې بې سارې دي او له تېرو دوو مياشتو راهيسې د رياض دا ډول څرگندونې، له افغان چارواکو سره کتنې او افغانستان ته د قطر د غير مقيم سفير سفر، د دې ښکارندويي کوي چې د خليج ډيپلوماتيک بحران ريښې تر افغانستانه هم راغځېدلې دي.

په بل اړخ کې افغان طالبانو هم د سعودي د شارزدا فیر پر خبرو غبرگون وښود او د قطر دفتر يې د افغانستان د قضیې د حل لپاره پرانيستی وېاله. دوی له سعودي عربستانه وغوښتل چې د افغانستان په قضیه کې «مثبت» رول ولوبوي.⁴

دا چې د افغانستان په قضیه کې د سعودي رول څه ډول دی؟ د افغان طالبانو او سعودي عربستان ترمنځ سياسي اختلافات له کله پيل شوي او سعودي په افغان سوله کې څه کولای شي؟ دا او دې ته ورته موضوعات مو دلته خپرلي دي.

په افغان قضیه کې د سعودي رول

افغانستان په تاريخي توگه په سعودي کې له موجودو حکومتونو سره هلته د مذهبي مقدساتو له کبله، ښې اړیکې لرلې دي. خو د آل سعود له کورنۍ سره يې نږدې اړیکې بيا د محمد داوود خان د صدارت په دوره کې پيل شوې. هغه مهال داوود خان غوښتل، چې ځان د شوروي له ملگرۍ لرې او د شوروي پر مرستو ډېر متکي نه وي. له همدې کبله يې سعودي ته سفر وکړ او له هغه هېواده يې يو شمېر مرستې هم ترلاسه کړې؛ خو د ثور کودتا او د شورويانو يرغل بيا د افغان حکومتونو او سعودي ترمنځ اړیکې خړې پرې کړې.

سعودي د ثور له کودتا وروسته او د طالبانو تر راتگ پورې، د افغان حکومتونو پرځای له افغان مجاهدينو او په پاکستان کې له افغان مهاجرينو څخه پراخ ملاتړ وکړ. د افغان جهاد پرمهال تر ډېره د سعودي مالي او بشري مرستې وې، چې افغان مجاهدين او مهاجرين يې تکيه کړي وو.

کله چې طالبانو کابل ونيوه، نو سعودي د مجاهدينو له حکومت وروسته په لومړي ځل د طالبانو اسلامي امارت په رسميت وپېژانده او په دې توگه له پاکستان او عربي اماراتو وروسته درېيم هېواد شو، چې داسې يې وکړل. د

⁴ د سعودي سفارت د شارزدا فیر د څرگندونو په غبرگون کې د طالبانو اعلامیه، ۱۷ اگست ۲۰۱۷، پرليکه بڼه:

<http://alemara1.net/?p=48032>

<http://alemarah-dari.com/?p=61275>

طالبانو د نظام له ښکېلو وروسته هم، سعودي عربستان له نوي افغان حکومت سره خپلې مرستې پیل کړې، د توکیو په ۲۰۰۲ کال کنفرانس کې یې له افغانستان سره د ۲۲۰ میلیون ډالرو مرستې ژمنه وکړه. وروسته یې هم څو ځله له افغانستان سره مرستې وکړې؛ خو بیا هم له افغانستان سره د نورو هېوادونو په پرتله د سعودي مرستو حجم کم و.

سعودي له ۱۹۷۸ کال څخه تر ۲۰۰۱ کال پورې د افغانستان په قضیه کې اساسي لوبغاړی و او تر ډېره یې د افغانستان د سولې په پروسه کې فعال رول لوبولی و. د جهاد پرمهال له افغان جهادي ډلو او کډوالو څخه د بې کچې ملاتړ له کبله، پر دغو ډلو یو څه نفوذ هم لري. دغه راز د مسلمانانو د دوو مقدسو ځایونو له کبله، د اسلامي نړۍ زړه بلل کېږي او ډېری ورته په احترام قایل دي. له همدې ځایه وه، چې حامد کرزي هم د خپلې دورې پرمهال څو ځله سعودي ته سفرونه وکړل او له ریاض څخه یې وغوښتل، چې له ۲۰۰۱ کال وروسته هم، د افغانستان د سولې په پروسه کې یو ځل بیا فعال رول ولوبوي. مگر د حامد کرزي دا هڅې تر ډېره ناکامې شوې او سعودي عربستان هغسې فعال رول ونه شو لوبولای، څرنگه یې چې د افغان جهاد پرمهال لوبولی و.

د طالبانو او سعودي عربستان سیاسي اختلافات

د افغان طالبانو او سعودي عربستان ترمنځ لومړي سیاسي اختلافات د اسامه بن لادن د قضیې پر سر هغه مهال راپورته شول، چې اسامه په ۱۹۹۸ کال کې په شمالي افریقا کې، په یو شمېر امریکایي سفارتونو په بریدونو کې تورن شو. په همدې موخه د سعودي د استخباراتو مشر ترکی الفیصل افغانستان ته سفر وکړ او په کندهار کې یې د طالبانو له مشر ملا محمد عمر سره ولیدل. د یو شمېر کتابونو له مخې، دغه کتنه ترڅه وه او د دواړو ترمنځ لفظي شخړه رامنځته شوه.

له ۲۰۰۱ کال وروسته، سعودي عربستان د افغان حکومت ملاتړ وکړ. له همدې کبله وه، چې کله په ۲۰۰۹ کال کې د طالبانو دیپلومات سید طیب اغا له سعودي عربستانه وغوښتل، چې د دوی کوربه توب وکړي، نو ریاض د طالبانو پر وړاندې دوه شرطونه کېښودل: **لومړی**، له القاعدې سره به پرېکون اعلانوي؛ **دویم**، د افغانستان اساسي قانون به مني؛ خو دغه دواړه شرطونه طالبانو ونه منل او دا یې د دوی له کوربه توبه د سعودي انکار وبله.

وروسته، چې کله افغان طالبانو په منځني ختيځ کې له قطر او ايران سره روابط زيات کړل؛ دغه کار هم د سعودي-طالبانو پر اړيکې ژوره اغېزه وښودله او له همدې ځايه ده، چې اوس رياض په قطر کې د طالبانو له سياسي دفتر سره مخالفت کوي او ترڅنگ يې په ټيټه کچه طالبان د يوې «تروريستي» ډلې په توگه هم پېژني.

افغانستان او د خليج ډيپلوماتيک بحران

د ۲۰۱۷ کال په جون مياشت کې په خليج کې هغه مهال ډيپلوماتيک بحران رامنځته شو، چې کله سعودي عربستان، بحرين، مصر او عربي متحده اماراتو په لسو دقيقو کې دننه يو پر بل پسې له قطر سره ډيپلوماتيکې اړيکې پرې کړې او ترڅنگ يې په جغرافيايي او اقتصادي توگه د قطر د منزوي کولو هڅه هم وکړه. په ښکاره توگه د دغه بحران تر شا پر قطر د يو شمېر خليجي هېوادونو دا تورونه وو، چې د ځينو «تروريستي» ډلو ملاتړ کوي.^۵

تېره اوونۍ په افغانستان کې د سعودي شارزدافير د رياض تگلاره روښانه کړه او ويې ويل، چې سعودي عربستان طالبانو ته دا مهال د يوې «ترهگرې» ډلې په سترگه گوري او له قطر سره يې اړيکې ورته د اندېښنې وړ دي؛ دوی په قطر کې د طالبانو له دفتر سره کلک مخالفت لري؛ ځکه د دوی په اند، دا له طالبانو سره د مرستې يوه سرچينه ده؛ د دغه دفتر له لارې له بېلابېلو هېوادونو سره اړيکې نيسي، مرستې او ملاتړ ترلاسه کوي.

د سعودي له خوا دا ډول څرگندونې داسې مهال کېدې، چې څو اوونۍ وړاندې د افغانستان لپاره د قطر غيرمقيم سفير "صفر بن مبارک المنصوري" کابل ته سفر وکړ او د افغانستان د بهرنيو چارو له سرپرست وزير سره يې وکتل. که څه هم د بهرنيو چارو وزارت په اعلاميه کې د دغې کتنې په تړاو ډېر څه نه دي راغلي؛ خو د يوې سرچينې له قوله، قطر له افغانستانه د خليج په ډيپلوماتيک بحران کې ملاتړ غوښتی. د دغې سرچينې د معلوماتو له مخې، افغان حکومت هم خپله څو مياشتې پخوانۍ غوښتنه، چې افغان ولسمشر د قطر له بهرنيو چارو وزير سره د کتنې پرمهال کړې وه، بيا تکرار کړه. هغه مهال افغان ولسمشر په قطر کې د طالبانو د سياسي

^۵ د ستراتيژيکو او سيمه ييزو څېړنو مرکز، د منځني ختيځ نوي ډيپلوماتيک بحران او پر سيمه يي اغېزې، ۱۷ جون ۲۰۱۷، پرليکه بڼه:

<http://csrskabul.com/en/blog/new-diplomatic-crisis-middle-east-impacts-region>

پښتو: <http://csrskabul.com/pa/?p=3628>

د دفتر پر تړلو سربېره د طالبانو د مالي سرچينو وچولو او د پگواش موسسې د فعاليتونو د مخنيوي غوښتنه وکړه.^۶ له دې يوه نيمه مياشت وړاندې، په افغانستان کې د مصر سفير او د سعودي اوسني شارزدافير هم له حامد کرزي سره په همدې موخه ليدلي وو او له هغه يې غوښتي وو، چې د خليج په ديپلوماتيک بحران کې د قطر پرضد د مصر او سعودي ننگه وکړي.^۷ په دې توگه، د خليجي هېوادونو د دوې مياشتې وړاندې پيل شوي ديپلوماتيک بحران ريښې افغانستان ته هم راوغځېدې.

افغان حکومت هم په دوه لارې کې واقع دی. له يوې خوا غواړي، چې که طالبان خبرو اترو ته نه حاضرېږي نو په قطر کې دې د طالبانو دفتر وتړل شي او له دې لارې د طالبانو د ديپلوماسۍ په لاره کې خنډ وگرځي. خو په بل اړخ کې د ملي يووالي حکومت د افغانستان په تاريخ کې د بل هر وخت په پرتله له سعودي عربستان سره هم پياوړې اړيکې لري. نو ځکه به ښايي ونه غواړي، چې د خليج په ديپلوماتيک بحران کې دخيل شي؛ مگر بيا هم په قطر کې د طالبانو سياسي دفتر او له سعودي سره د افغان حکومت ستراتيژيک ډوله اړيکې به، له دې دواړو څخه د يوه لوري په لور تگ اغېزمن کړي.

سعودي په افغان سوله کې څه کولی شي؟

له تېرو څو لسيزو راهيسې کابل د افغانستان د قضیې د حل لپاره تل پاکستان او سعودي عربستان ته سترگې اړولې دي. له همدې ځايه ده، چې حامد کرزي او بيا اشرف غني هم د افغانستان د جگړې پای ته رسولو په خاطر، له سعودي مرستې وغوښتې.

په بل اړخ کې، سعودي تر دې مهاله هم، پر افغان طالبانو نفوذ لري. له همدې امله ده، چې د سعودي له خوا پر طالبانو د «تروريستي» ډلې د تور په غبرگون کې دغې ډلې په خپله اعلاميه کې نور هېڅ نه دي ويلي او يوازې يې د قطر سياسي دفتر د موخې سپيناوی کړی او ترڅنگ يې د افغانستان د قضیې حلولو په تړاو، له سعودي څخه د «مثبت» رول غوښتنه هم کړې ده.

^۶ پښواک، سعودي: قطر د طالبانو په گډون د ترهگرو ډلو ملاتړ کوي، ۷ اگست ۲۰۱۷، پرليکه بڼه:

<https://www.pajhwok.com/ps/2017/08/07/%D8%B3%D8%B9%D9%88%D8%AF%D9%8A-%D9%82%D8%B7%D8%B1-%D8%AF-%D8%B7%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%A7%D9%86%D9%88-%D9%BE%D9%87-%DA%AB%DA%89%D9%88%D9%86-%D8%AF-%D8%AA%D8%B1%D9%87%DA%AB%D8%B1%D9%88-%DA%89%D9%84%D9%88-%D9%85%D9%84%D8%A7%D8%AA%DA%93-%DA%A9%D9%88%D9%8A>

^۷ نړۍ نيوز، سعودي او مصر د خليج وروستي کړکېچ کې د حامد کرزي ملاتړ غوښتی، ۱۸ جون ۲۰۱۷، پرليکه بڼه:

<http://naraynews.com/?p=8379>

همدا بڼه فرصت دی، چې سعودي د خپل پراخ نفوذ او په اسلامي نړۍ کې د روحاني او مذهبي مقام له کبله، د دا ډول څرگندونو پرځای د افغان طالبانو او افغان دولت ترمنځ منځګړیتوب وکړي؛ ځکه دواړه ښکېل لوري پر سعودي نیک باور لري او دا به په اسلامي نړۍ کې د سعودي عربستان پر نرم ځواک هم خورا مثبت اغېز وکړي. د دې ترڅنګ د ټرمپ ادارې او ریاض ترمنځ هم، د اوباما د دورې په پرتله اړیکې ښې دي، کوم څه چې د افغانستان د سولې پروسې پر بريا مثبت اغېز ښندلی شي.

تذبذب اداره ترمپ در قبال جنگ امریکا در افغانستان

قرار بود استراتیژی جدید امریکا درباره افغانستان در اواسط ماه جولای (۲۰۱۷) اعلام شود، اما اختلاف نظرهای بین مقامهای ارشد اداره ترمپ و بررسی گزینههای مختلف برای رسیدهگی به قضیه افغانستان، سبب تاخیر در اعلام پالیسی جدید امریکا در قبال افغانستان شده است. دونالد ترمپ رئیس جمهور امریکا از استراتیژی ۱۶ ساله کشورش در افغانستان راضی نیست و بر نیاز ارزیابی و بازنگری آن تاکید می‌ورزد. از همین رو، سازمانهای پالیسی ساز و مامورین ارشد حکومتی در امریکا، از چند ماه به این سو روی استراتیژی جدید امریکا برای افغانستان کار می‌کنند، ولی تاکنون به یک تصمیم نهایی نرسیده‌اند.

مقامهای نظامی امریکا و مشاورین ارشد دونالد ترمپ، گزینههای مختلفی را برای رسیدهگی به قضیه افغانستان، ارائه کرده‌اند. در این گزینهها، فرستادن سه تا پنج هزار نظامی دیگر به افغانستان، فشار بر پاکستان و شامل ساختن رویکرد منطقوی در استراتیژی جدید، خروج نیروهای امریکایی از افغانستان و یا هم خصوصی سازی جنگ افغانستان با اعزام جنگجویان کرایه شرکت‌های امنیتی چون «بلک واتر» و «داین کورپ»، شامل است.

به تازه‌گی رکس تیلرسون، وزیر خارجهٔ امریکا در حاشیهٔ یک نشست منطقه‌ای در پایتخت کشور فلیپین اظهار داشت که دونالد ترامپ، نمی‌خواهد استراتژی نظامی کشورش در افغانستان مانند ۱۶ سال گذشته به پیش برده شود. سبشن گورکا یکی از مشاوران تیم امنیت ملی قصر سفید نیز گفته است که دونالد ترامپ نمی‌خواهد "اشتباهات" ۱۶ سال گذشته امریکا در افغانستان را تکرار کند. از سوی دیگر، رئیس سی‌آی‌ای نیز در روزهای اخیر به افغانستان سفر کرده است و گفته می‌شود که طرح خصوصی‌سازی جنگ امریکا در افغانستان را با خود آورده بود.

مراحل جنگ امریکا در افغانستان ۲۰۰۱-۲۰۱۷

استراتژی امریکا برای افغانستان پس از سال ۲۰۰۱ الی سال ۲۰۱۷ از مراحل مختلف عبور کرده است. پس از آغاز جنگ در افغانستان، استراتژی امریکا سرنگونی رژیم طالبان و ایجاد نظام جدید در افغانستان بود. در این دوره که جورج دبلیو بوش رئیس جمهور امریکا بود، روابط افغانستان و امریکا گرم‌تر و کمک‌های جامعهٔ جهانی به خصوص امریکا به افغانستان سرازیر شد. در مرحلهٔ دوم، پس از آنکه جنگ طالبان در برابر نیروهای خارجی و حکومت افغانستان دوباره آغاز و در طول چند سال گسترش و شدت یافت، تمرکز بیشتر به میدان جنگ گردید و در سال ۲۰۰۶ شمار نیروهای خارجی در این کشور افزایش یافت.

در زمان ریاست جمهوری بارک اوباما، از یک‌سو روابط میان حامد کرزی و امریکا به تیره‌گی گرایید و از سوی دیگر، تلفات نیروهای امریکایی نیز بیشتر شد و برضد جنگ افغانستان و عراق صداهایی در امریکا بلند شد. به همین دلیل، پالیسی امریکا در افغانستان نیز متذبذب شد. نخست تصمیم بر افزایش سربازان امریکایی در افغانستان و بعداً تصمیم خروج نیروهای امریکایی از افغانستان گرفته شد که بالاخره در اواخر سال ۲۰۱۱ برنامهٔ خروج نیروهای امریکایی از افغانستان آغاز شد.

امریکا در کنار خروج نیروهای خویش از افغانستان، ایجاد پایگاه‌های نظامی در این کشور نیز در برنامهٔ خویش داشت که با روی کار آمدن حکومت وحدت ملی روابط کابل - واشنگتن دوباره بهتر شد و توافقنامهٔ امنیتی با امریکا امضاء شد. در نتیجهٔ بهبود روابط، بارک اوباما نیز تصمیم گرفت تا به خواست حکومت افغانستان، پروسهٔ خروج نظامیان خود از افغانستان را متوقف کند. اجزای عملیات شبانه که به دلیل مخالفت رئیس جمهور پیشین متوقف شده بود، دوباره به نیروهای امریکایی داده شد و مهم‌تر اینکه حکومت وحدت ملی بر کشتار نظامیان و

غیرنظامیان افغان در حملات نیروهای خارجی نیز سکوت اختیار کرد. همین دلیل است که نقش امریکایی‌ها در میدان جنگ در افغانستان بار دیگر بیشتر شد و در کنار افزایش تلفات نظامیان و غیر نظامیان افغان در حملات نیروهای خارجی، تلفات خود نیروهای خارجی نیز در این اواخر افزایش یافته است.

عوامل تاخیر در اعلام پالیسی جدید امریکا

افغانستان در اولویت مبارزات انتخاباتی سال ۲۰۱۶ ریاست جمهوری امریکا قرار نداشت و هیچ یک از نامزدان ریاست جمهوری امریکا در مورد افغانستان صحبت نکردند، چون این جنگ در زمان جمهوری‌خواها آغاز و در دو دوره دموکرات‌ها نیز به پایان نرسید. دونالد ترامپ در زمان مبارزات انتخاباتی‌اش، بلکه پس از آن نیز درباره سرنوشت جنگ امریکا در افغانستان، اظهارات اندکی داشته است. خاموشی ترامپ در این قضیه مهم سیاست خارجی امریکا، به تذبذب وی در مورد ادامه جنگ در افغانستان تعبیر می‌شود. از همین رو، اداره ترامپ از چند ماه به این سو روی بازنگری استراتژی ۱۶ ساله امریکا در افغانستان کار می‌کند و تاکنون چندین مقام بلندرتبه اداره ترامپ به افغانستان سفر کرده است.

جنگ افغانستان طولانی‌ترین و پرمصرف‌ترین جنگ امریکا است. در حالیکه امریکا در طول بیش از یک‌ونیم دهه گذشته، در کنار از دست دادن هزارها سرباز نظامی خود، صدها میلیارد دالر را نیز به مصرف رسانیده است، در حال حاضر کنترل یک سوم این کشور از دست حکومت افغانستان خارج و جنگ در افغانستان با شدت بیشتر ادامه دارد. به نظر می‌رسد که اداره ترامپ چنانچه مقام‌های امریکایی اظهارنظر می‌کنند، نمی‌خواهد با قضیه افغانستان مانند ۱۶ سال گذشته برخورد کند و روی تغییر در پالیسی نظامی امریکا در افغانستان فکر می‌کند. چنانچه رکس تیلرسون، وزیر خارجه ایالات متحده امریکا گفته است که رئیس جمهور دونالد ترامپ «سوال‌های سختی» از مشاورین خود در مورد استراتژی افغانستان پرسیده است. اداره ترامپ در گزینه‌های مختلف برای پیشبرد جنگ در افغانستان به خصوص در مورد خصوصی‌سازی این جنگ دچار اختلافات است. بر بنیاد گزارش‌های خبری "مک‌مستر" و "استیو بنن" مشاوران ترامپ چندین بار در بحث‌های قصر سفید در مورد استراتژی امریکا در افغانستان، درگیر دعوای لفظی شده‌اند.

یکی دیگر از دلایل تاخیر در اعلام پالیسی جدید اداره ترامپ در قبال افغانستان، درگیر بودن امریکا در شرق میانه و رویارویی این کشور با روسیه، کوریای شمالی و کشورهای دیگر است. رویارویی امریکا با روسیه در افغانستان نیز روی قضیه افغانستان تاثیر کرده و اداره ترامپ را در اختیار گزینه مناسبی برای پیشبرد قضیه افغانستان متذبذب کرده است.

نیاز پایان دادن به جنگ در افغانستان

جنگ امریکا و ناتو در افغانستان با سقوط حاکمیت طالبان در این کشور آغاز گردید و تا امروز با کمی تفاوت با همان یک روال ادامه دارد که خاتمه و نهایت آن در آینده نزدیک قابل پیش‌بینی نمی‌باشد. هرچند شمار نیروهای امریکایی به طور قابل ملاحظه‌ای در افغانستان کاهش یافته است، ولی ایالات متحده هنوز هم در مسایل این کشور جنگ زده، به صورت عمیق دخیل است.

برخی افغان‌ها به این نظر اند که امریکا برای تامین منافع خود، طرفدار ادامه جنگ در افغانستان است. در همین حال، تحلیل‌هایی وجود دارد که اهداف امریکا در این منطقه، حصار رقباي این کشور مانند چین و روسیه است که تا هنوز به این اهداف دست نیافته و منابع آسیای میانه نیز به دست آنان نیافتیده است. از همین‌رو، در عقب ظهور گروه داعش در افغانستان نیز امریکا قرار دارد. با در نظر داشت این تحلیل‌ها، ضرورت است تا پالیسی جدید امریکا برای افغانستان به این ابهامات نقطه پایان بگذارد، چون اگر هدف امریکا ادامه جنگ در افغانستان نباشد، ۱۶ سال گذشته ثابت ساخته است که از طریق جنگ به یک افغانستان باثبات نخواهیم رسید.

افزایش نیروهای خارجی در میدان جنگ در افغانستان و یا خصوصی‌سازی این جنگ، روحیه جنگجویان مخالف مسلح دولت را تقویت می‌کند و روی پروسه صلح تاثیرات منفی به جا می‌گذارد. در جانب دیگر، سپردن ماموریت افغانستان به شرکت‌های خصوصی عواقب بدی را در پی خواهد داشت، چون شرکت امنیتی بلک ووتر پیشینه درازی از کج‌رفتاری‌ها و خشونت‌ها دارد و متهم به نقض گسترده قوانین حقوق بشری است. در عین حال، هیچ ضمانتی نیز وجود ندارد که استراتیژی امریکا در افغانستان را به پیروزی برساند.

واقعیت این است که ادامه جنگ در افغانستان همه‌روزه از افغان‌ها قربانی می‌گیرد، بلکه ادامه این جنگ خسارات سنگین مالی و جانی را برای امریکا نیز با خود دارد. بنابراین، جنگی که امریکا ۱۶ سال پیش در افغانستان آغاز کرده است، همین کشور می‌تواند در صلح و آرامش افغانستان نیز نقش جهت ضامن را ایفا کند و طولانی‌ترین جنگ کشورش را مسئولانه به پایان برساند. اداره ترمپ به این حقیقت پی برد که صلح در افغانستان نه تنها به سود افغان‌هاست بلکه به نفع امریکا و تمام جهان است.

با گذشت ۱۶ سال از آغاز عملیات نظامی امریکا در افغانستان، تنها چیزی که برای امریکا دست‌آورد محسوب می‌شود، این است که جنگ در افغانستان جریان دارد و امریکا حضور نظامی در منطقه دارد. اگر جامعه جهانی قصد حل و فصل قضیه افغانستان را دارد، پس تنها راه حل مسئله افغانستان، اجازه دادن به خود افغان‌ها می‌باشد تا برای رسیدن به آشتی ملی تلاش کنند و با هم مشکلات‌شان را حل نمایند.

پایان

ارتباط با ما:

ایمیل: info@csrskabul.com csrskabul@gmail.com

وب سایت: www.csrskabul.com - www.csrskabul.net

شماره تماس دفتر: 784089590 (+93)

ارتباط با مسئولین:

دکتور عبدالباقي امين، رئيس مركز مطالعات استراتژيك ومنطوقی: (+93) 789316120 abdulbaqi123@hotmail.com

حكمت الله خُلاَند، مسؤول بخش پژوهش‌ها و نشرات: (+93) 775454048 hekmat.zaland@gmail.com

یادآوری: لطفا نظرات و پیشنهادات خود را جهت بهبود مطالب این نشریه به ما ارسال دارید.